

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs XIII. Vtrum per gratiam habeatur altior cognitio Dei, quàm ea,
quæ habetur per rationem naturalem. art. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

Paradisus ad
quæ Paulus
fuit raptus,
quisna fue-
rit.

videntiam diuinam essentiam, fuisseque inter illos: non tamen vidisse diuinam essentiam. Interdum enim viatores maximè familiares, atque amici Dei euehantur in aspectum beatorum, interim illis non ostensa diuina essentia per claram visionem. Nominè autem tertij cæli, vel intelligit Paulus cælum empyreum, eò quòd in Scriptura trium cælorum fit mentio, aërei videlicet, firmamenti, & cæli, vbi videtur Deus, quòd est empyreum, vel intelligit Angelos tertie Hierarchie, ad quorum consortium raptus sit, vel Angelos tertij ordinis: Alij alias tradunt interpretationes, quas videre poteris apud D. Thomam 2.2. quæst. 175. art. 3. ad quartum.

Ad secundū. Ad secundum dicendum est, infra visionem beatificam, sæpè Deum multa ineffabilia hominibus reuelare.

Ad tertium. Ad tertium dicendum est, in apparitione illa, de qua Actorum 26. est sermo, Paulum vidisse Christum mortuis suscitatum ac gloriosum, quem viderat prædicantem, & fortè morientem: atque huius rei potissimum fuisse constitutum testem, aliarumque quas tunc viderat: non tamen mysterij sanctissimæ Trinitatis, quasi illius esset testis oculus. Verisimile autem est, raptum Pauli vsque ad tertium cælum non fuisse tunc, sed vel postea in illo triduo, quando neque comedit neque bibit, vel paulò post. Quando enim Christus illi apparuit, dum iret Damascum, socij audiebant vocem loquentis cum Paulo, & responsa Pauli, neque est probabile Paulum potuisse dubitare, an tunc sua anima fuerit in corpore, vt de eo dubitabat pro tempore sui raptus in tertium cælum.

Ad quartū. Ad id verò, quòd vterius additur, iam explicatum est, loca illa argere etiam de Paulo: maximè quia, cum dubius esset de sua anima, vtrum in corpore fuerit, numquam asseruisset nullum hominum vidisse Deum. Rationibus etiam ostensum est, raptum illius non fuisse visionem diuinæ essentia. Expositio autem ea locorum illorum, quòd intelligantur de homine, ad eum sensum viuente vita animali, quòd vtatur sensibus, planè vim infert Scripturæ, vt intuenti est manifestum.

Ad quintū. Ad id denique, quòd de maiori manifestatione Dei in noua lege additur, dicendum est, id quidem verissimum esse: sed non necessariò inde sequi, Paulum diuinam essentiam in rapto intuitum fuisse.

Qui verò propter authoritatem Augustini & D. Thomæ, quibus non resagant Gregorius, voluerit defendere Paulum vidisse diuinam essentiam, exponat loca citata Scripturæ sacrae eo modo, quo supra diximus ab eisdem Patribus exponi. Atque ad illud Pauli, *Quem nullus hominum vidit*, respondere poterit, intelligendum esse, viribus naturæ: subiungit enim Paulus, *sed neque videre potest*, quòd intelligendum est, viribus naturæ. Quamquam aptior fortè expositio sit, vt intelligatur, lege ordinaria.

Moyse &
Paulum vi-
disse diuinam
essentiam, qua
ratione de-
fendendum.

ARTICVLVS XII.

Vtrum per rationem naturalem Deum in hac vita cognoscere possimus.

DIVI Thomæ conclusio est. Per solam rationem naturalem Deum videre non possumus: per effectus tamè illius possumus prædicata aliqua de eo cognoscere. Vtraque pars est de fide. Prima ostensa est art. 4. Secunda verò manifesta est ex illo ad Romanos 1. *Inuisibilia Dei, à creatura mundi, per ea, quæ facta*

A sunt intellecta, conspiciuntur, sempiterna quoque eius virtus & diuinitas. Quæ hoc loco dici poterant, dicta sunt art. 4. & quæst. 2. art. 3. & 2. Metaphysicæ, aliquid præterea addemus quæst. 13. sequenti.

ARTICVLVS XIII.

Vtrum per gratiam habeatur altior cognitio Dei, quam ea, quæ habetur per rationem naturalem.

AFFIRMAT conclusio D. Thomæ. Ex eoque est satis manifesta, quòd cognitio de Deo, quæ est per lumen supernaturale gratiæ euehit ad esse supernaturale, & supponit ac perficit cognitionem naturalem Dei, & insuper extendit cognitionem, quæ de Deo habetur, ad ea ad quæ non pertingit lumen naturale, vt pote ad mysterium sanctissimæ Trinitatis, &c. Quare cum lumen supernaturale nobilitate sua multum superet lumen naturale, fit, vt cognitio de Deo per gratiam altior excellentiorque sit cognitione naturali. Quòd ad modum tamen, quatenus scilicet id cognitionis, cognitio verò naturalis de Deo euidenter esse potest, nullum est incommodum, quòd cognitio naturalis cognitionem supernaturalem excedat, vt rectè hoc loco notat Caietanus.

QVÆSTIO XIII.

De nominibus Dei.

QVONAM pacto quæstio hæc cum præcedentibus cohæreat, initio 12. quæstionis explanatum est. Illud verò animaduertendum est, inter nomina, quæ Deo tribuuntur, quædam esse quæ ei conueniunt, quatenus est Deus vnus secundum essentiam. Atque hæc magna ex parte solo lumine naturali cognosci possunt Deo conuenire. Alia verò esse, quæ ei conueniunt, quatenus Trinus est in personis, vt quòd sit Pater, quòd generet Filium, &c. Atque hæc omnia supernaturali reuelatione indigent, vt cognoscamus ea Deo conuenire. Solum verò disserit D. Thomas hoc loco de nominibus prioris generis: nondum enim ad explicationem mysterij sanctissimæ Trinitatis accedit, sed de Deo, quatenus Deus est, disputat.

DISPVATIO I.

De variis generibus nominum quæ Deo conueniunt, & vtrum in hac vita conceptum absolutum simplicem ac proprium Dei efformare possimus.

EX dictis q. 2. in calce articuli 3. facillè erit intelligere tria esse nominum genera, quæ in significatione propria, hoc est, non translaticia, Deo conueniunt: id quòd D. Thomas innuit articulo 2. sequenti, atque ex Dionysio de diuinis nominibus tradunt Scholastici in 1. dist. 22. vbi de hac re disseritur. Vt enim q. præcedente articulo 12. D. Thomas docuit tria sunt prædicatorum genera, quæ, vel solo lumine naturali ducti, cognoscere possumus Deo conuenire. Primum est eorum, quæ ad causalitatem Dei erga res creatas attinent. Secundum eorum, quæ ad differentiam Dei à creaturis spectant. Tertium perfectionum, quæ ex creaturis ipsis, effectibusque

Trium nominum
genera de
Deo dicuntur.